

Oponentský posudek rigorózní práce

Název práce: Školní hodnocení žáků v České republice a v Anglii se zaměřením na primární vzdělávání

Autorka rigorózní práce: Mgr. Ladislava Poláčková

Autorka v rigorózní práci zpracovává téma hodnocení žáků na 1. stupni základní školy. Tato problematika v posledních dvaceti letech je v odborné i laické veřejnosti stále více diskutována. V českém školství se jedná o řešení velmi aktuálního tématu, kdy dochází k posilování autonomie základní škol a zdůrazňování významu školního hodnocení. Kromě tradiční klasifikace se doporučují i další formy hodnocení (např. pokus o experimentální zrušení klasifikace v prvních třídách ZŠ). Sami učitelé, ale i rodičovská veřejnost si uvědomují význam hodnocení žáků, především v době, kdy se zavádí testování žáků (jednotná maturita, výstupní hodnocení v pátých a devátých třídách atd.). Rigorózní práci lze tedy označit za velmi přínosnou a inspirativní, neboť se jedná o komparativní studii, která nabízí možnost srovnání školního hodnocení v Anglii a v České republice.

O odborném přístupu a pečlivosti autorky svědčí 183 stran fundovaného textu, využití přes 80 knižních titulů, přes 40 elektronických zdrojů a adekvátní zastoupení 22 zahraničních informačních zdrojů. Oceňuji, že zaměření rigorózní práce je komplexní (nezaměřuje se pouze na hodnocení žáka učitelem, ale taktéž na hodnocení žáka spolužákem, sebehodnocení atd.) a např. nabízí výsledky analýzy, jak reagují učitelé a rodiče na úspěchy a neúspěchy svých dětí. Autorka poukazuje na případná úskalí škol, jak se školy potýkají s problémy s hodnocením klíčových kompetencí v RVP ZV.

Autorka se v rigorózní práci zaměřila na hlediska hodnocení ve vyučování, formy a způsoby hodnocení, vlivy hodnocení a postoje rodičů ke školním výsledkům. Autorka si stanovila hlavní cíl práce provést analýzu a komparaci výsledků výzkumu v Anglii a České republice.

Autorka velmi detailně analyzuje hodnocení žáků v Anglii, odkazuje se na mezinárodní aktivity v oblasti srovnání výsledků vzdělávání (PISA, PIRLS, TIMS). Oceňuji kritický pohled na vývoj hodnocení žáků v České republice. Autorka promyslela metodologii výzkumného šetření a postupovala metodicky. Sběr výzkumných dat autorka realizovala ve dvou etapách (v 8 pátých třídách základní školy: 4 v Anglii a 4 v ČR) kombinací několika výzkumných metod (rozhovor, dotazník, pozorování), čímž získala velké množství údajů. Je třeba ocenit úsilí a velikou osobní angažovanost autorky, neboť osobní přítomností při zadání dotazníků si zajistila jejich 100% návratnost. Velmi cenné a zajímavé jsou názory žáků na hodnocení.

Výsledky empirického šetření jsou přínosné především pro pedagogickou praxi, domnívám se, že je autorka v rámci své praxe využije. Autorka si uvědomuje odlišnosti českého a anglického školského systému a nabízí inspirativní řešení pro obě země. Rigorózní práci autorka poukázala na pozitiva, ale i mnohá úskalí školního hodnocení žáků na primárním stupni vzdělávání.

Autorka prokázala schopnost fundovaně pracovat s odbornou literaturou, vyhledat aktuální zdroje (i zahraniční), nastítnit aktuální problémy v Anglii a České republice, analyzovat je a porovnat. Autorka připravila, samostatně zrealizovala časově náročné empirické šetření, zvolila vhodnou kombinaci metod a zpracovala veliké množství dat. **Předložená rigorózní práce splňuje podmínky kladené na disertační řízení, proto ji doporučuji k obhajobě.**

Návrh otázek do diskuze:

1. Čím si vysvětľujete, že každý anglický žák si o svém učiteli myslí, že je v hodnocení spravedlivý, avšak v ČR pochybuje o hodnocení učitele 13 % žáků a 11 % českých žáků si myslí, že učitel je hodnotí nespravedlivě?
2. Jaký je váš odborný názor na testování žáků v pátých, devátých třídách ZŠ? Domníváte se, že je důležité zavést testování dětí před zahájením povinné školní docházky?
3. Čím si vysvětľujete, že v ČR má klasifikace stále významný vliv při hodnocení žáků a do značné míry ovlivňuje dění ve výuce?

PhDr. Jana Kropáčková, Ph.D.

V Praze dne 30. 8. 2012